

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/210/2020
Identifikačné číslo spisu:	8214208090
Dátum vydania rozhodnutia:	15.07.2021
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:8214208090.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ E. Y., bývajúceho v W., 2/ Y. Y., bývajúcej v W., oboch zastúpených JUDr. Ladislavom Riedlom, advokátom, so sídlom v Prešove, Slovenská 46, proti žalovanému Slovenská sporiteľňa, a. s., so sídlom v Bratislave, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zastúpenému advokátskou kanceláriou AK JUDr. Marek Hic, s. r. o., so sídlom v Martine, P. O. Hviezdoslava 10625/23B, o zdržanie sa výkonu záložného práva, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 2C/201/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 16. decembra 2019 sp. zn. 13Co/12/2019, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 16. decembra 2019 sp. zn. 13Co/12/2019 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ a „okresný súd“) rozsudkom z 21. septembra 2018 č. k. 2C/201/2014-274 rozhodol tak, že žalovaný je povinný zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti uzavretej 12. decembra 2008, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území W., obec W., okres W., zapísané na LV č. XXXXX vedenom Správou katastra W., a to spoluvlastnícky podiel 78/3815 na pozemku, parcela č. 6564, zastavané plochy a nádvoria o výmere 653 m² a nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX, byt nachádzajúci sa v bytovom dome súpisné č. XXXX na ulici F. postavenom na parcele č. 6564, č. bytu XX, vchod XX, X. poschodie, vklad povolený Správou katastra W. pod Q.. Zároveň žalobcom 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. Žalobu odôvodnili žalobcovia tým, že so žalovaným uzavreli Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX 12. decembra 2008. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 1.400.000 SK (46.471,49 eur) - účel: nadobudnutie, úprava a údržba nehnuteľnosti. Na zabezpečenie zmluvy o úvere bola 12. decembra 2008 uzavretá zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, pričom účastníkmi tejto zmluvy boli žalovaný a žalobcovia. Predmetom záložného práva boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území W., obec W., okres W., zapísané na LV č. XXXXX vedenom Správou katastra W. a to: spoluvlastnícky podiel 78/3815 na pozemku - parcela č. 6564 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 653 m² a nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX - byt

nachádzajúci sa v bytovom dome so súp. č. XXXX na ulici F. postavenom na parc. č. 6564 č. bytu XX, vchod XX, XP. Predmetný úver brali s tým, že si chcú zabezpečiť vlastné bývanie, pravidelne ho splácali asi po dobu 6 rokov, až kým obaja neprišli o prácu a nenarodilo sa im druhé dieťa. Keďže nastal problém so splácaním úveru, kontaktovali banku a informovali ju o skutočnosti, že nemôžu splácať tento úver v takých splátkach ako doposiaľ, avšak s bankou sa bolo ťažké dohodnúť. Žalovaný listom z 10. januára 2014 oznámil vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru s tým, že pohľadávka je vo výške 49.791,04 eur a túto majú uhradiť v lehote 15 dní, v opačnom prípade pristúpi k realizácii zriadeného záložného práva. Na základe tohto oznámenia kontaktovali žalovaného, aby im umožnil pokračovať v splácaní úveru pôvodnými splátkami, na čo reagoval listom z 27. februára 2014 s tým, že k tomu môže dôjsť, ak uhradia všetky omeškané splátky a na liste vlastníctva nebude exekúcia. Žalovaný listom z 12. mája 2014 oznámil výkon záložného práva. Profesionálna dražobná spoločnosť, s. r. o. Košice im zaslala Oznámenie o dobrovoľnej dražbe, ktorá sa bude konať 11. decembra 2014 o 14.00 hod. v sídle Notárskeho úradu JUDr. Valčkovej v Bardejove. Zároveň im bol oznámený termín obhliadky predmetu dražby: 20. novembra 2014 a 21. novembra 2014. Z predmetného úveru vo výške 46.000 eur, uhradili asi 23.000 eur a žalovaný ešte požaduje uhradiť 49.000 eur, teda ešte viac ako bola výška poskytnutého úveru. Reálne hrozí, že sa vykoná záložné právo v rozpore s pravidlami verejného poriadku (bod 50 uznesenia Súdneho dvora EÚ C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská). O výške pohľadávky rozhodne nie súd, ale podnikateľ a nútené postihnutie majetku vykoná nie súdny exekútor, ale podnikateľ. Veriteľ sa snažil zjavne postihnúť majetok nad rámec skutočnej výšky dlhu. Žalobcovia uviedli, že nepoznajú výšku nesplateného úveru a veriteľ sám stanovil výšku svojej pohľadávky a v zmluve o úvere sa problematickým zdajú rôzne poplatky, ako napr. spracovateľský poplatok vo výške 15.999 Sk (531,07), poplatok za správu úveru, čo indikuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa podľa formulárovej spotrebiteľskej zmluvy.

1.1. Súd prvej inštancie mal za to, že záložné právo slúži na zabezpečenie práva veriteľa na splnenie záväzku dlžníkom, ktorý dlžníkovi vyplýva zo záväzkovoprávneho vzťahu. Z vykonaného dokazovania rezultoval, že žalobcovia z poskytnutého úveru uhradili sumu cca 23.000 eur, čo je asi polovica poskytnutého úveru. Podľa oznámenia žalovaného predstavuje pohľadávka žalovaného neuhradená suma 49.791,04 eur. Zo záložnej zmluvy k nehnuteľnosti nevyplyvalo, akou sumou boli založené nehnuteľnosti ocenené. Následne teda došlo k ohodnoteniu nehnuteľností s rozptylom ocenení asi 10.000 eur, čo pri novom ocenení nehnuteľností na 53.700 eur predstavuje značný nepomer. V priebehu dražobného konania teda bola cena predmetu dražby niekoľkokrát menená s pomerne veľkými rozdielmi, pričom uvedená suma cca 10.000 eur pri zohľadnení výšky dlhu žalobcov predstavuje značný nepomer. Uviedol, že ak výkon záložného práva je neprimeraný, žalobcom tak neostával iný prostriedok ochrany ako podanie žaloby o zdržanie sa výkonu záložného práva. Podľa názoru súdu prvej inštancie z hľadiska prieskumu primeranosti sa javila možnosť uspokojenia sa na inom majetku žalobcu, napr. podielu obchodnej spoločnosti žalovaným primeranejšou, keďže využitie inštitútu uspokojenia pohľadávky výkonom záložného práva dobrovoľnou dražbou nehnuteľnosti sa javí byť neprimeraným zásahom do jeho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré je zároveň obydľím žalobcov, ktoré požíva špeciálnu ochranu. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že k predčasnému ukončeniu úverovej zmluvy došlo jednostranným úkonom žalovaného, a to k 10. januáru 2014, pričom žalobca vzniesol podaním z 27. januára 2017 námietku premlčania pohľadávky, pričom súd prvej inštancie mal za to, že túto žalobcovia vzniesli účinne, preto došlo k premlčaniu výkonu záložného práva. Okrem uvedeného poukázal na to, že zo strany žalovaného reálne hrozí žalobcom neprimeraný zásah do práva na obydlie a práva na súkromný a rodinný život, pričom aj vzhľadom na existenciu iného majetku žalobcu (obchodný podiel) by bol takýto výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou neprimeraným. Žalovaný ako veriteľ si sám určil výšku pohľadávky, pri realizácii výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou bez súdnej kontroly teda by mohol vymôcť aj plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, pričom v tomto prípade dochádzalo k viacerým oceneniam nehnuteľností a rozptyl uvedených ocenení cca 10.000 eur, ako aj výška pohľadávky vo vzťahu k dlhu žalobcov, ktorý nebol oprostý od prípadných neprijateľných podmienok, nebol primeraný. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobe žalobcov vyhovel.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“ a „krajský súd“) na odvolanie žalovaného, rozsudkom zo 16. decembra 2019 sp. zn. 13Co/12/2019 napadnutý rozsudok potvrdil a stranám sporu

náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd konštatoval, že žalovaný v odvolaní iba formálne citoval v zákone uvedené odvolacie dôvody bez toho, aby identifikoval, v akom konkrétnom pochybení vidí naplnenie toho-ktorého odvolacieho dôvodu. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte namietanou nepreskúmateľnosťou, nesprávnym skutkovým posúdením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní. Odvolací súd poukázal na to, že žalovaný síce podal odvolanie v zákonnej lehote, avšak v podanom odvolaní len uviedol odvolacie dôvody, na podklade ktorých podáva odvolanie, tieto však špecifikoval len všeobecne. Podané odvolanie doplnil až podaním doručeným 29. októbra 2018, teda 2 dni po uplynutí odvolacej lehoty, v rámci ktorej mohol podané odvolanie aj doplniť (rozsudok doručený 12. októbra 2018, posledný deň na podanie odvolania bol 27. októbra 2018). V zmysle ustanovenia § 365 ods. 3 CSP vyplýva, že odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, pričom v zmysle ustanovenia § 362 ods. 1 CSP, prvá veta, sa odvolanie podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu odvolanie smeruje. Z uvedeného teda vyplýva, že odvolateľ uplynutím zákonnej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania stráca možnosť meniť a dopĺňať aj odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie. Žalovaný v rámci plynutia lehoty na podanie odvolania odvolanie nedoplnil. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže žalovaný nestihol zákonnú lehotu na doplnenie podaného odvolania, odvolací súd preto na podanie žalovaného zo dňa 29. októbra 2018 neprihliadal, a preto nepovažoval za dôvodné vysporiadať sa s doplnenými odvolacími dôvodmi. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že realizáciou záložného práva žalovaného formou dobrovoľnej dražby dochádza k reálnej hrozbe na strane žalobcov neprimeraný zásah do práva na obydlie, a tým aj neprimeraný zásah do ich rodinného a súkromného života, a preto nie je možné bez akejkoľvek súdnej kontroly prostredníctvom inštitútu dobrovoľnej dražby predajom nehnuteľností zbaviť žalobcov ako záložcov a ich ďalších rodinných príslušníkov obydlia len na základe písomného vyhlásenia záložného veriteľa o pravosti, výške a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa výkon záložného práva realizuje, ktoré je postavené na roveň exekučnému titulu, teda má priamy dosah na ústavné práva záložcu. V predmetnom spore bolo zrejme, že poskytnutý úver žalobcovia splácali až do doby, kým obaja žalobcovia neprišli o prácu a nenarodilo sa im druhé dieťa, preto sa dostali do situácie, že nedokázali riadne a včas splácať pravidelné splátky poskytnutého úveru. Navyše žalobcom v dôsledku realizovaných krokov žalovaného k výkonu záložného práva hrozí, že prídu o svoje obydlie, a teda im hrozí jeden z najzávažnejších zásahov do práva na rešpektovanie obydlia. Odvolací súd pripomenul, že v predmetnej veci ide o právne vzťahy, ktoré sú založené spotrebiteľskou zmluvou, preto je aj povinnosťou súdu dbať na zabezpečenie ochrany slabšej strany tohto právneho vzťahu, v danom prípade žalobcov, pričom iniciátorom vykonania dobrovoľnej dražby bol veriteľ. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní boli úspešní žalobcovia, ktorým však zo spisu žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplyvajú, ani si ich neuplatnili. V odvolacom konaní neúspešnému žalovanému nemohla byť priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Odvolací súd preto vyslovil, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

3. Proti uvedenému rozsudku v rozsahu výroku I., ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, podal žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ a z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Podľa žalovaného je zrejme, že tvrdenia odvolacieho súdu o údajnom nedoplnení odôvodnenia odvolania v odvolacej lehote sú v celom rozsahu nesprávne a arbitrárne. Dôsledkom uvedeného postupu bol stav, že sa odvolací súd nielenže žiadnou z odvolacích námietok v dopĺňujúcom podaní odvolateľa z 27. októbra 2018 vôbec nezaoberal, ale odvolací súd na uvedené podanie neprihliadal ako na celok, hoci na to neboli dané zákonom stanovené dôvody. Odňatie možnosti konať pred súdom, resp. porušenie práva na spravodlivý proces nastáva i vtedy, ak v dôsledku procesne nesprávneho postupu súdu v civilnom sporovom konaní dochádza k reálnemu odňatiu možnosti strany uplatňovať a realizovať procesné oprávnenia, ktoré sú strane priznané za účelom zabezpečenia ochrany jej práv, pričom poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 3 MCdo 4/2014 z 13. mája

2014. Judikatúra najvyššieho súdu za prípad odňatia možnosti konať pred súdom (vo význame znemožnenia realizácie procesných oprávnení strany civilného sporového konania) označuje aj postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmieta zaoberať meritom veci (odmieta podanie alebo konanie zastaví alebo odvolací súd odmieta odvolanie, alebo dovolací súd dovolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup nie sú dané (napríklad R 23/1994 a R 4/2003, rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, resp. ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001, 5 Cdo 434/2012, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 142/2013). Odvolací súd zdanlivo odvolanie neodmietol, avšak reálne áno, keďže odvolací súd na podanie žalovaného z 29. októbra 2018 neprihliadal, a preto ani nijako neposudzoval odôvodnenie odvolania, a rovnako sa tiež odmietol uvedeným zaoberať v obsahu odôvodnenia, a tak sa s odôvodnením odvolania nevyporiadal vôbec. Nepochybne došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, resp. spravodlivé súdne konanie, znemožnením realizácie subjektívnych oprávnení strany a to v dôsledku protiprávneho postupu súdu. Dovolateľ taktiež uviedol stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015 R 2/2016, nakoľko vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd na doplnenie odôvodnenia podaného odvolania neprihliadal, nepovažoval za dôvodné vysporiadať sa s doplnenými odvolacími dôvodmi, neexistuje tu tak vo vzťahu k uvedenému absolútne žiadne odôvodnenie, čo je i ďalší relevantný dovolací dôvod, založený na vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP. Dovolateľ z dôvodu právnej opatrnosti uplatňuje, že prípustnosť dovolania je tiež daná z dôvodu existencie skutočností uvedených v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keďže právne posúdenie otázky, či ak koniec lehoty pripadá na sobotu, je reálnym koncom lehoty najbližší pracovný deň, sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, keď posúdil, že ak predpokladaný koniec lehoty pripadá na sobotu, je reálnym koncom lehoty tento deň, sobota, keď posúdil, že ak udalosť rozhodujúca pre začatie plynutia lehoty, doručenie rozsudku, nastalo 12. októbra 2018, lehota plynie od 13. októbra 2018 a uplynie 27. októbra 2018, hoc ide o sobotu, pričom ustálená rozhodovacia prax, reprezentovaná napr. rozhodnutiami zverejnenými pod R 35/1971, rozsudkom Najvyššieho súdu SR z 30. novembra 1970, sp. zn. 6 Cz 77/70, resp. V 4/1971, uvádza, že ak prípadne koniec lehoty na voľnú sobotu, predlžuje sa lehota na najbližší pracovný deň. I napriek skutočnosti, že doplnenie odôvodnenia podaného odvolania bolo vykonané v zákonnej lehote na podanie odvolania, týmto podaním a jeho obsahom sa odvolací súd odmietol meritórne zaoberať. Žalovaný navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a meritórne rozhodnutie o odvolaní, a aby priznal dovolateľovi náhradu trov konania.

4. Žalobcovia sa k uvedenému dovolaniu nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V danom prípade najvyšší súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

11. V Civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú uvedené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

12. Dovolanie žalovaného posúdil najvyšší súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že žalovaný uplatnil dva dovolacie dôvody.

13. Najvyšší súd v prvom rade posudzoval prípustnosť dovolania vyvodzovanú dovolateľom z § 420 písm. f/ CSP a dospel k záveru, že dovolanie je z uvedeného dôvodu prípustné.

14. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

15. Zákonná koncentrácia konania sa prirodzene uplatňuje aj v opravných konaniach. Lehota na podanie odvolania neohraničuje len samotné podanie odvolania (t. j. iniciovanie opravného konania), ale aj vymedzenie programu odvolacieho konania (určenie rozsahu, v akom sa rozhodnutie napáda) a argumentáciu tvrdenej vadnosti rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo.

16. K procesným podmienkam v odvolacom konaní patrí v rámci zavedenej zásady koncentrácie konania aj to, že odvolateľ je povinný v podanom odvolaní a v určitom obmedzenom čase - odvolacej lehote, uviesť údaje o tom, z akého dôvodu uvedeného v § 365 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie napáda. Dôvody, na základe ktorých sa rozhodnutie odvolaním napáda, môže odvolateľ meniť, modifikovať a dopĺňať, toto právo však môže využiť len do uplynutia lehoty na odvolanie. Uplynutím lehoty na odvolanie možnosť odvolateľa dopĺňať dôvody odvolania zaniká. Odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 379 a § 380 CSP), čím sa obmedzuje preskúmvacia právomoc odvolacieho súdu maximálne na rozsah a dôvody vymedzené v odvolaní s výnimkou podľa § 379 a § 380 ods. 2 CSP. Odvolací súd je viazaný dôvodmi uvedenými v odvolaní, ktoré boli uvedené v odvolacej lehote (§ 362 a § 365 CSP), a ktorých existencia sa v konaní súčasne aj preukázala.

17. Dovolateľ procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP vyvodzuje z procesného postupu odvolacieho súdu, ktorý sa nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami uvedenými v doplnení k

odvolaniu, t. j. v podaní z 27. októbra 2018 doručenom súdu 29. októbra 2018 ešte pred jeho rozhodnutím, ktoré je súčasťou jeho odvolania, a ktoré nesprávne odvolací súd považoval doplnenie odvolania podané po uplynutí odvolacej lehoty a nezaul aj k týmto doplneným dôvodom vo svojom rozhodnutí žiadne stanovisko. Dovolateľ opodstatnene odvolaciemu súdu vytýka, že nesprávnym procesným postupom, konkrétne neprihliadnutím k odôvodneniu jeho včas podaného doplnenia odvolania, znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

19. Podľa § 121 ods. 1 CSP platí, že lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov.

20. Podľa § 121 ods. 2 CSP do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty.

21. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, kedy nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca (§ 121 ods. 3 CSP).

22. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň (§ 121 ods. 4 CSP).

23. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času (§ 121 ods. 5 CSP).

24. V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že rozsudok okresného súdu bol dovolateľovi doručený 12. októbra 2018 (doručenka na č. l. 289b spisu). Lehota na podanie odvolania začala dovolateľovi plynúť nasledujúci deň po doručení. Posledným dňom zákonnej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania bol 27. október 2018 (sobota). Zo spisu vyplýva, že dovolateľ podal doplnené odvolanie proti rozsudku okresného súdu elektronicky 29. októbra 2018 o 23.59 hod. (viď č. l. 318 spisu). Keďže koniec lehoty pripadol na sobotu, je tak posledným dňom lehoty v zmysle § 121 ods. 4 CSP najbližší nasledujúci pracovný deň, t. j. pondelok 29. októbra 2018. Doplnené odvolanie dovolateľa tak bolo podané včas.

25. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu zaujala pred účinnosťou CSP záver, že o odňatie možnosti konať pred súdom (vo význame znemožnenia realizácie procesných oprávnení účastníka občianskoprávneho konania) ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (konanie zastaví alebo odmietne podanie alebo odvolací súd odmietne odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup nie sú dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, ale aj rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, prípadne ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001, 5 Cdo 434/2012, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 142/2013, 3 Cdo 98/2015).

26. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je potrebné obdobne za účinnosti CSP dospieť k záveru, že o nesprávny procesný postup znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP), ide tiež v prípade procesného postupu súdu, ktorý ako odvolací súd sa odmietne zaoberať doplnením odvolania ako oneskorene podaným bez toho, aby boli pre taký procesný postup dané zákonné predpoklady.

27. Daná skutočnosť je preto okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť

považované za správne, na základe čoho najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Vzhľadom k tomu, že bol dôvod na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd ďalej nepreskúmaval ďalšie dovolacie dôvody.

28. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.